

Секція 2
Українська та міжнародна практика реформування
правової системи: публічно-правовий вимір

Section 2
Ukrainian and international practice of reforming the legal
system: public-legal dimension

Балик В.
студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного, адміністративного,
фінансового права ЗУНУ
Росоляк О. Б.

ПРАВОВИЙ СТАТУС АУДИТОРА
ЯК СУБ'ЄКТА НЕЗАЛЕЖНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Реалізація та здійснення фінансового контролю сприяє формуванню ринкових відносин та покращення стану фінансової політики в державі. У збалансованій системі державного управління функція фінансового нагляду має особливе значення, так як ефективний фінансовий контроль є основою економічних реформ і важливим інструментом боротьби з правопорушеннями в економічній сфері та корупцією. Насамперед, фінансовий контроль полягає у цілеспрямованій діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій у забезпеченні реалізації фінансової діяльності держави, розподілу та перерозподілу й використання грошових коштів.

У законодавстві України фінансовий контроль в залежності від суб'єктів поділяється на державний та недержавний. Такий поділ зумовлений, в першу чергу, необхідністю кращого та ефективного здійснення контролю за публічними фінансами в державі та суспільстві. Відповідно, державний фінансовий контроль здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а недержавний – аудиторськими фірмами або аудиторами [3, с. 89].

Основним нормативно-правовим актом, що регулює сферу недержавного фінансового контролю є нещодавно прийнятий Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон). Цей Закон визначає правові

засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її провадженні, а також іншими нормативно-правовими актами та міжнародними стандартами аудиту [1].

У системі аудиторського фінансового контролю важливе місце посідають суб'єкти аудиторської діяльності, які є носіями фінансово-контрольних функцій та мають певні права й обов'язки. Відповідно до Закону аудитор – це фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності, має відповідний практичний досвід та включена до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності [5].

Аудиторська діяльність належить до груп професій, що входять до передбаченого переліку груп класифікатора професій, а саме спеціальність в галузі аудиту та бухгалтерської діяльності. Згідно нового Закону аудитором може бути особа, яка має вищу освіту, підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність через успішне складання відповідних іспитів і пройшла практичну підготовку із провадження аудиторської діяльності [5].

Відповідно до Положень про сертифікацію аудиторів визначається, що право на отримання сертифіката мають кандидати, які мають вищу економічну або юридичну освіту, документ про здобуття якої визнається в Україні, необхідні знання з питань аудиту, бухгалтерського обліку, фінансів, економіки, оподаткування та господарського права, досвід роботи не менше трьох років підряд на посадах ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора та успішно склали письмовий кваліфікаційний іспит [6].

До того слід пам'ятати, що особа, яка має непогашену або не зняту в установленому порядку судимість, особа, яка протягом останнього року має накладене адміністративне стягнення за вчинення корупційних правопорушень, а також особа, яка безпосередньо займається іншими, несумісними з аудиторською, видами підприємницької діяльності, не може бути незалежним аудитором [4].

У свою чергу, аудитори і аудиторські фірми є членами Аудиторської палати України (далі – АПУ), яка об'єднує осіб за професійною ознакою. Більше того, АПУ виступає своєрідним учасником відносин пов'язаних зі організацією і здійсненням незалежного фінансового контролю в державі. Законодавством передбачено, реалізація завдання і функцій аудиторів здійснюється саме через аудиторську палату та її органи самоврядування [2, с. 54].

Не менш важливим є те, що ведення єдиного Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності включає в себе відомості про аудиторів, суб'єктів аудиторської діяльності, суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, а також, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес [1].

Аудитор, що внесений до Реєстру, має право надавати аудиторські послуги. Проте, аудитор як суб'єкт незалежного контролю повинен діяти згідно міжнародних стандартів аудиту та дотримуватись професійної етики. Аудитор під час надання свої послуг повинен відповідати критеріям професійної поведінки, ставити пріоритет над суспільними інтересами країни, загальними нормами моралі, принципами незалежності та об'єктивності, професійною компетентністю, конфіденційністю та професійною таємницею.

Більше того, законодавством також виділяється здійснення аудиторами обов'язкового контролю, що передбачає незалежність, об'єктивність, професійність аудиторів у своїй діяльності. Статтею 24 Закону передбачено, що під час виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності аудитор, який провадить аудиторську діяльність як фізична особа-підприємець або провадить незалежну професійну діяльність, повинен приділяти виконанню завдання достатньо часу та виділяти достатні ресурси, які б дозволили виконати свої обов'язки належним чином відповідно до вимог цього Закону та міжнародних стандартів аудиту [5].

Варто також зазначити, що аудитори під час здійснення незалежного фінансового контролю можуть бути притягнуті до професійної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження. Відповідно до Закону притягнення до відповідальності, можливе лише у разі вчинення проступку, а саме: внаслідок неналежного та несвоєчасного виконання своїх професійних обов'язків, порушення міжнародних стандартів аудиту, недотримання незалежності у своїй діяльності та інші [5].

Підсумовуючи вищезазначене, можна дійти висновку, що аудитор як суб'єкт незалежного фінансового контролю виступає членом Аудиторської палати України та діє згідно ЗУ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», а також відповідно до міжнародних стандартів аудиту. У свою чергу, аудитори мають певні права та обов'язки у здійсненні обов'язкового фінансового контролю, а у разі порушення вимог нормативно-правових актів відповідати за здійснення професійного проступку.

Забезпечення аудиторами незалежного фінансового контролю відіграє важливу роль у підтримці економіки держави. На практиці незалежні аудитори здійснюють перевірку фінансових планів на підприємстві, установах, організаціях, планів виробництва, надходжень та витрат бюджетів та позабюджетних цільових фондів.

Список використаних джерел

1. Аудиторська діяльність. URL: <https://mof.gov.ua/uk/auditorska-dijalnist> (дата звернення: 22.10.2020).
2. Дмитрик О. О. Правовий статус суб'єктів, що здійснюють незалежний фінансовий контроль в Україні. Право та інноваційне суспільство. 2019. №2 (13). С. 53-59.

3. Кінащук Л. Л. Аудитор як суб'єкт аудиторського фінансового контролю. Часопис Київського університету права. 2015. № 2. С. 88-91.
4. Новий закон про аудит: які вимоги до аудиторів. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/noviy-zakon-pro-audit-yaki-vimogi-do-auditoriv.html> (дата звернення: 22.10.2020).
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 22.10.2020).
6. Про затвердження Положення про сертифікацію аудиторів: Рішення від 31.05.2007 № 178/6 URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr8_6230-07#Text (дата звернення: 22.10.2020).

Бартванович О.
*магістрантка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Чудик Н.О.*

ЗАХИСТ ПРАВ ПОТЕРПІЛИХ – КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК ДЕРЖАВИ

Як зазначено у Преамбулі Конституції України 1996 року, вона була прийнята Верховною Радою України, «дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя».

З цим кореспондується положення ст. 3 Конституції України про те, що однією з найголовніших засад конституційного ладу є визначення правами і свободами людини та їх гарантіями не лише змісту й спрямованості діяльності держави, а ще й відповідальності держави перед людиною за свою діяльність.

У зв'язку з цим звернемося до розділу II Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина», в якому закріплено комплекс прав і свобод, основних обов'язків людини і громадянина в Україні, а також їх конституційні гарантії. Перш за все акцентуємо увагу на ст. 23 Конституції, яка має принципове значення для нашого дослідження. В цій статті закріплено право кожної людини на вільний розвиток своєї особистості, «якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей», та наявність обов'язків кожної людини перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості».

У коментарі до ст. 23 Конституції М. І. Хавронюк вказує, що у даній статті, а також ст. 68 Конституції України визначено принцип єдності прав та обов'язків людини і громадянина. Він ґрунтується на тому, що відносини між людиною і державою побудовані на засадах взаємної